

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הפרטה של שרותי רווחה בישראל - 3370

תאריך עדכון אחרון 31-08-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר' אבישי בניש

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: avishai.benish@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בתהליכי ההפרטה של שירותי הרווחה בישראל

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא להקנות לתלמידים מסגרת מושגית, ידע וכלים להבנת תהליכי ההפרטה בישראל תוך הערכת השלכותיהם על מדינת הרווחה, על מנהל שירותי הרווחה, על ארגוני החברה האזרחית, על מקבלי שירותי הרווחה ועל עובדים סוציאליים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להבין מושגי יסוד תיאורטיים בתחום ההפרטה, הרגולציה והפיקוח של שירותי הרווחה
2. להכיר את הכוחות המניעים של תהליכי ההפרטה ואת השלבים המרכזיים בתהליכים אלו.
3. לבחון באופן ביקורתי ולנתח את ההשלכות של תהליכי ההפרטה על מדינת הרווחה, על מנהל שירותי הרווחה, על ארגוני החברה האזרחית, על מקבלי שירותי הרווחה ועל עובדים סוציאליים המועסקים במסגרות ממשלתיות ובלתי-ממשלתיות.
4. לעמוד על הלקחים של הפרטת שירותי רווחה בישראל ובעולם

דרישות נוכחות (%) :

100% נוכחות מלאה

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. הפרטה- מבוא מושגי
2. גישת "המנהל הציבורי החדש" ותיאוריית השווקים למחצה
3. הפרטת שירותי הרווחה בישראל- תמונת מצב, מניעים ובלמים
4. הליך ההפרטה של שירותי הרווחה
5. רגולציה ופיקוח על שירותי רווחה מופרטים
6. חקרי מקרה של הפרטות בישראל ובעולם
- א. חוק הסיעוד
- ב. תכניות "מרווחה לעבודה" ("תכנית ויסקונסין")
- ג. הפרטת שירותי האמנה
- ד. הפרטת המעונות לאנשים עם פיגור
7. הפרטת שירותי הרווחה וזכויות עובדים
8. סיכום : השלכות מגמת ההפרטה על שירותי הרווחה - סיכויים וסיכונים

חומר חובה לקריאה:

1. הפרטה – מבוא מושגי
• דורון, א. (1995). הפרטה של שירותי הרווחה: זירת מאבק חדשה על דמותה של החברה הישראלית. בתוך: אברהם דורון (עורך) בזכות האוניברסליות: האתגרים של המדיניות החברתית בישראל, עמ' 55 – 77, ירושלים: מאגנס. אנא קראו עמ' 57 – 61.
• קטן, יוסי (2008). הפרטה חלקית בשירותי הרווחה האישיים בישראל: תמונת מצב ולקחים ראשוניים. ירושלים: משרד הרווחה והשירותים החברתיים, האגף למחקר תכנון והכשרה. אנא קראו עמ' 3 – 7.
2. גישת "המנהל הציבורי החדש" ותיאוריית השווקים-למחצה
• בניש אבישי (2012) רפורמות במינהל שירותי הרווחה: לקחים מתכניות "מרווחה לעבודה" בפרספקטיבה משווה. ביטחון סוציאלי 90 (עתיד להתפרסם; מצוי באתר הקורס). אנא קראו עמ' 259 – 264.
• לה-גרנד, ג'וליאן (1991). שווקים למחצה ומדיניות חברתית בבריטניה. ביטחון סוציאלי 37, עמ' 32 – 45.
3. הפרטת שירותי רווחה בישראל – תמונת מצב, מניעים ובלמים
• קטן, יוסי (2008). הפרטה חלקית בשירותי הרווחה האישיים בישראל: תמונת מצב ולקחים ראשוניים. ירושלים: משרד הרווחה והשירותים החברתיים, האגף למחקר תכנון והכשרה. אנא קראו עמ' 7 – 15.
• לקראת עיצובה של חברה ישראלית צודקת יותר (דוח ועדת טרכטנברג), עמ' 40 – 44.
4. הליך ההפרטה של שירותי רווחה
• שלו, גבריאלה (1999) חוזים ומכרזים של הרשות הציבורית (פרק 12: "מכרזים ציבוריים – עקרונות וכללים").
5. רגולציה ופיקוח על שירותי רווחה מופרטים
• שפירו, שמעון ופרומר, דפנה. (2008). יישום שיטת הרף בפנימיות של משרד הרווחה והשירותים החברתיים. מדינת ישראל – משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
• להט, ל. (2011). רגולציה בשירותי הרווחה האישיים בישראל: תהליך בהתהוות או שינוי הכרחי? ירושלים: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל. אנא קראו עמ' 16 – 33.
7. הפרטת שירותי רווחה וזכויות עובדים
• קאופמן, רוני. (2008). עובדים סוציאליים המופרטים ושקופים. 48 מידעו"ס – ביטאון העובדים הסוציאליים, עמ' 22 – 27.
• בניש, אבישי, וצרפתי, רועי (2008). כאשר העבודה חוזרת להיות מצרך: בחינה ביקורתית של מכרזי הפסד. מעשי משפט, א, 93-108.
8. סיכום: השלכות מגמת ההפרטה על שירותי הרווחה – סיכויים וסיכונים
• אבישי בניש "שירותי רווחה במאה העשרים ואחת: מגמות ואתגרים" ביטחון סוציאלי, 90.
• קטן, יוסי (2008). הפרטה חלקית בשירותי הרווחה האישיים בישראל: תמונת מצב ולקחים ראשוניים. ירושלים: משרד הרווחה והשירותים החברתיים, האגף למחקר תכנון והכשרה. אנא קראו עמ' 15 – 23.

חומר לקריאה נוספת:

1. הפרטה - מבוא מושגי

- בניש, אבישי (2008). מיקור חוץ בראי משפט ציבורי: הפרטת תוכניות "מרווחה לעבודה" ובעיית כשלי הפיקוח. משפטים, ל"ח:2, 283 - 349. אנא קראו עמ' 289 - 293.
- ברק-ארז, דפנה (2008) המשפט הציבורי של ההפרטה: מודלים, נורמות ואתגרים. עיוני משפט ל 461.
- גל, ג'וני (1994). מסחור מדינת הרווחה והפרטתה- השלכות לגבי ישראל, חברה ורווחה, ט"ו (1): 7-24.
- E. S. Savas, *Privatization and Public-Private Partnerships* (New York: Chatham House Publishers, 2000).
- Donahue, John D. 1989, *The Privatization Decision: Public Ends, Private Means*. New York: Basic Books.
- Hodge, Graeme A. 2000. *Privatization: An International Review of Performance*. Boulder, Colo: Westview Press.
- Kettl, Donald F. 1993. *Sharing Power: Public Governance and Private Markets*. Washington DC: Brookings Institution Press.

2. גישת "המנהל הציבורי החדש" ותיאוריית השווקים-למחצה

- טליאס, מוטי וכ"ץ, יצחק (2002). המסד הערכי של רפורמות הניהול הציבורי החדש. בתוך: מוטי טליאס (עורך). הניהול הציבורי החדש - רפורמה במינהל הציבורי. ירושלים: ג'וינט-אלכא, עמ' 91-101.
- פרשטמן, חיים. 2007. גבולות ההפרטה. ירושלים: מכון ון ליר.
- בג"ץ (2009). בג"ץ 5605/05 חטיבת זכויות האדם ואח' נגד שר האוצר ואח'. (טרם פורסם, ניתן ביום 19.11.2009) [בג"ץ בתי הסוהר].
- Van Slyke, David M. 2003. "The Mythology of Privatization in Contracting for Social Services." *Public Administration Review* 63:296-315.
- Carey, M. 2008. "Everything Must Go? The Privatization of State Social Work." *British Journal of Social Work* 38(5):918-935.
- Clarke, J. 2007. *Creating citizen-consumers: changing publics & changing public services*. p. 1 - 8.

3. הפרטת שירותי רווחה בישראל - תמונת מצב, מניעים ובלמים

- מרון, אסא (2012) מגמות ותהליכי הפרטה בשירותים החברתיים בישראל, בתוך: אחריות המדינה והגבולות בין הציבורי והפרטי (ירושלים: מכון ון ליר, עתיד להתפרסם), בעיקר עמ' 11 - 17, 36 - 41.
- צבע, יקותיאל ובן שמחון מירי (2010). "השתתפות המשרד בתקציבים של ארגונים ללא כוונת רווח", בתוך: סקירת השירותים החברתיים 2009. ירושלים: משרד הרווחה והשירותים החברתיים, האגף למחקר תכנון והכשרה. עמ' 57 - 62.
- פז-פוקס, אמיר וכוכבי זהר (2011). בין הציבורי לפרטי: דוח הפרטות והלאמות בישראל - דוח 2010. ירושלים: מכון ון-ליר.
- הזנפלד, יחזקאל (2005). מדינת הרווחה במעבר: מה יהיה תפקיד מגזר המלכ"רים? ביטחון סוציאלי, 70: 13-31, במיוחד: עמ' 13 - 20; 24 - 25.
- זוסמן, צבי (2005). מסגרת לדיון במדיניות ההפרטה בשירותים חברתיים. בתוך: י. קופ (עורך) הקצאת משאבים לשירותים החברתיים 2005 (עמ' 255-278). ירושלים: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.

4. הליך ההפרטה של שירותי רווחה

- חוק חובת המכרזים (1992)
- עת"מ 2724/07 ביחד עטרת אבות ומוסדות נוספים נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 23 במאי 2011) [מחירי הפסד במכרז אשפוז סיעודי]
- Dehoog, Ruth Hoogland. 1990. "Competition, Negotiation, or Cooperation: Three Models for Service Contracting." *Administration Society* 22:317-340.

5. רגולציה ופיקוח על שירותי רווחה מופרטים
 - לוי-פאור דוד ואח' (2012) הגרעון הרגולטורי של עידן ההפרטה. בתוך: אחריות המדינה והגבולות בין הציבורי והפרטי (ירושלים: מכון ון ליר, עתיד להתפרסם), בעיקר עמ' 11 - 17, 36 - 41.
 - לימור, ניסן (2005). רגולציה ופיקוח על ארגוני מגזר שלישי. ביטחון סוציאלי, 70: 159-187.
 - פלג, איל. 2005. ההפרטה כהצברה: גופים מופרטים במשפט הציבורי. תל-אביב: רמות - אוניברסיטת תל-אביב.
 - אלסטר, ס', חביב, ג' וצבע, י' (2010). פיתוח תפיסה ופרקטיקה של מדידה מתמשכת של תוצאות במערכות שירות: לקחים וקווים מנחים מהספרות. ירושלים: מאיירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל.
 - Van Slyke, D. M. 2007. "Agents or Stewards: Using Theory to Understand the Government-Nonprofit Social Service Contracting Relationship." *Journal of Public Administration Research and Theory* 17(2):157-187.
 - Munro, E. (2004). *The Impact of Audit on Social Work Practice*. *British Journal of Social Work*, 34(8), 1075 -1095.
 - Braithwaite, J., Makkai, T., & Braithwaite, V. A. (2007). *Regulating aged care: Ritualism and the new pyramid*. Edward Elgar Publishing.

6. חקרי מקרה של הפרטות בישראל ובעולם

א. חוק הסיעוד

- דוח מבקר המדינה לשנת 2011, מספר 61, הפרק שכותרתו "מתן שירותי סיעוד לקשישים בקהילה". אנא קראו עמ' 237 - 251.
- שמיד, הלל (2001). "הערכת השפעתו של חוק ביטוח סיעוד על ארגונים שלא למטרות רווח ולמטרות רווח המספקים שירותי טיפול בית." ביטחון סוציאלי 60: 90-112.
- אייזנשטדט, מימי ורוזנהק, זאב (2001). הפרטה ודפוסי מעורבות חדשים של המדינה: תוכנית הסיעוד בישראל. ביטחון סוציאלי, 60: 113-128.

ב. תכניות "מרווחה לעבודה" ("תכנית ויסקונסין")

- אבישי בניש (2009) "מיקור-חוץ בראי המשפט הציבורי: הפרטת תכניות 'מרווחה לעבודה' בישראל ובעולם (עבודת גמר לקבלת תואר דוקטור למשפטים, האוניברסיטה העברית). אנא קראו עמ' 173 - 198.
- בניש, אבישי (2008). מיקור חוץ בראי משפט ציבורי: הפרטת תוכניות "מרווחה לעבודה" ובעיית כשלי הפיקוח. משפטים, ל"ח: 2, 283 - 349. אנא קראו עמ' 313 - 328.
- בניש, אבישי (2005) יישום תכנית ויסקונסין בישראל- היבטים משפטיים. עבודה, חברה ומשפט, יא, 121-154.
- גל, ג'וני (2005). מרווחה ללא עבודה לעבודה עם יותר רווחה. ביטחון סוציאלי, 69, 5 - 10.
- ועדת יערי (2007). המלצות להמשך הפעלת תכנית השילוב של מקבלי גמלאות קיום במעגל העבודה בישראל. ירושלים: האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.
- מנדלקרן, רונן ושרמן, אריק (בדפוס). ההפרטה של הביצוע: הספקת שירותים חברתיים באמצעות מיקור חוץ. בתוך: אחריות המדינה והגבול בין הציבורי לבין הפרטי (ירושלים: מכון ון ליר, עתיד להתפרסם).

ג. הפרטת שירותי האמנה

- כורזים-קורושי, יוסי, ליבוביץ, שלמה ושמיד, הלל (2005). ההפרטה החלקית של שירותי אומנה - סוגיות ולקחים בתום ארבע שנות הפעלה, ביטחון סוציאלי, 70 : 56-77.

ד. הפרטת המעונות לאנשים עם פיגור

- צמח-מרום תמי ואח' (2012) האיכות והעלות של המעונות לטיפול באדם המפגר לפי סוג בעלות (ירושלים: מכון ברוקדייל).

7. הפרטת שירותי רווחה וזכויות עובדים

- לקראת עיצובה של חברה ישראלית צודקת יותר (דוח ועדת טרכטנברג), עמ' 47 - 51.
- פז-פוקס, אמיר (2010). עובדים בעידן של הפרטה. בתוך: אחריות המדינה והגבולות בין הציבורי והפרטי (ירושלים: מכון ון ליר, עתיד להתפרסם).
- קאופמן, רוני, ברק, דורית, ובלית-כהן, עידית (2007). בעיית העסקה פוגענית של עובדים סוציאליים המועסקים באמצעות חברות כוח אדם.
- אבחסרה, נועם, בניש אבישי, בקר נטע, וכהן, זיו. (2006). עובדים שקופים בשירות המדינה ירושלים: הקליניקה לרווחה תעסוקתית, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית.
- דוידוב, גיא (2009). העסקה עקיפה. חברה עבודה ומשפט יב .
- טביבאן-מזרחי, מיכל. (2007). העסקת עובדי קבלן ועובדי שירותים מן החוץ במשרדי הממשלה. ירושלים: הכנסת, מרכז מחקר ומידע.
- דותן פרסיץ (2010). שכר מחיה הוגן (ירושלים: התכנית לכלכלה וחברה במכון ון ליר בירושלים).

8. סיכום : השלכות מגמת ההפרטה על שירותי הרווחה - סיכויים וסיכונים

- שמיד, הלל (2010) השפעת ההפרטה על השליחות החברתית והאזרחית של ארגונים ללא כוונה רווח שמספקים שירותים חברתיים. פרלמנט גליון 64.
- אסתר זיכלינסקי (2010) השפעת תהליכי המיסחור וההפרטה החלקית על תכונות ארגוני המגזר השלישי, ביטחון סוציאלי, 82 : 79 - 111.
- ורצברגר, אליה וקטן, יוסף. (2005). השפעת ההפרטה על שירותי הרווחה האישיים ברשויות המקומיות. נייר דיון מס' 3-05. תל אביב: אוניברסיטת תל אביב, המרכז לפיתוח על שם פנחס ספיר.
- Schmid, Hillel 2003. "Rethinking the Policy of Contracting out Social Services to Nongovernmental Organizations: Lessons and Dilemmas." *Public Management Review* 5(6):307-323.
- Freund, (2005). Work attitude of social workers across three sectors of welfare organizations: Public, for-profit and third sectors. *Journal of Social Service Research*, 31 (3), 69-92.
- Dias, J. J. and S. Maynard-Moody. 2007. "For-Profit Welfare: Contracts, Conflicts, and the Performance Paradox." *Journal of Public Administration Research and Theory* 17(2):189-211.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
אין